

Kesknõmme kalakasvatuse keskkonnamõju hindamise aruande

Avaliku arutelu protokoll

Toimumise aeg: 9. detsembril kell 15.00-16.00

Toimumise koht: Kihelkonna rahvamajas (Lümanda mnt 1, Kihelkonna alevik, Saaremaa vald)

Protokollija: kirja pandud helisalvestise alusel

Osalejad: osalejate nimekiri lisatud eraldi lehel

Materjal: slaidid eraldi lisana

Koosoleku käik:

1. OÜ Hendrikson&Ko keskkonnaekspert Riin Kutsar tegi sissejuhatava kõne ning tutvustas päevakava. Andis ülevaate KMH protsessist ja selle etappidest, edasi tutvustas lühidalt kavandatavaid tegevusi ja nende elluviimisega eeldatavalt kaasneda võivaid keskkonnamõjusid (koos kohalolnud töörühma liikmetega). Lõpetuseks ülevaade aruandele laekunud asjaomaste asutuste ettepanekutest ja nende arvesse võtmisest KMH aruande täiendamisel.
2. Arutelu ja küsimused:

Melika Paljak: Kas Redstormile on ka KMH aruanne tutvumiseks saadetud? Kuidas nemad peaksid kavandatavast tegevusest teada saama?

R.Kutsar: Otseselt me ei ole neid eraldi teavitanud, kuid KMH aruande teavitamine on toimunud lähtuvalt KeHJS-st. Kohaliku ettevõttena on nad kindlasti saanud infot kavandatavast tegevusest kohalikest allikatest (nt ajalehed, valla kodulehekülg jne). Aga miks selline küsimus tekkinud, kas selles osas teada probleeme?

M.Paljak: Ei ole probleeme teada. Aga alati võib veel ekstra teavitada. Küsimus tekkis pigem sellest, et kui hakkame teile uut luba väljastama, et ei tekiks Redstormil uusi täiendavaid küsimusi.

M.Paljak: Aruandes on ette nähtud Tagalahe lõunaosas lämmastiku osas sisalduse tõusuks vastavalt 7% või 11%. Kas see ei põhjusta visuaalseid muudatusi, inimesed võivad rahulikud olla ja saavad randa ohutult edasi kasutada?

Georg Martin: Kindlasti, sellises mahuga ei ole vetikareostust ette näha, ka lahe lõunaosas ei hakka vetikas vohama ning ranna kooslustes muutusi ei kaasne. Muutus on käeoslevaga nii väike, et seda looduses ei ole märgata. Muutus oleks märgatav, kui toiteainete tõus oleks 20% või isegi kuni 40%.

Kuido Kartau: Oluline on ju rõhutada ka seda, et veevõtu toru ja väljalask asuvad ikka suhteliselt lähestikku (100 m kaugusel), seega ei saa arendaja endale võtta riski, et veekvaliteet halveneks ja kasvanduses on vajalik puhas vesi. Muidu oleks veevõtuava väljalasust kaugemal.

G.Martin Mudeldamised on näidanud, et antud lahes on veevahetus päris kiire ja vesi liigub lahest välja. Kui oleks tegemist kinnise veekoguga, siis oleks koormuste teema hoopis teine.

Kaspar Anderson: Kui peaks olema miski haiguspuhang ja peaks midagi juhtuma, kas Eestis on keegi olemas, kes suudab kogu nõ riknenud toodangu vastu võtta?

Peeter Põldaru: Ega kala nüüd koheselt ei hukku. Kui lahes midagi juhtub ja peaks esinema mingi reostus veega, siis saame kalade söötmise peatada ning vett täiendavalt aereerida. Lisaks puhastatakse kasvandusse tulev vesi spetsiaalse tehnoloogiaga. Seega on viidud riskitase väga madalale (saame olemasolevat vett taaskasutada).

K.Anderson: Kas olete avamere sumpadest loobunud?

Andro Ots: Ei ole aga selleks on meil vajalik tehnoloogia olemas ning sellest räägime kunagi hiljem täpsemalt.

M.Paljak: Oluline on käesoleva projekti puhul ikka toruotsast merre jõudev ja selle hinnang vastavalt uuele veeseaduse määrusele.

R.Kutsar: Jah, oleme lähtunud uuest määrusest, nüüdseks enam määrus nr 99 ei kehti.

M.Paljak: Tundub, et kui tegevusega olulist mõju ei kaasne, siis ei peaks neid aruandesse lisatud lisameetmeid kasutama.

K.Kartau: Sellegi poolest on antud koht hea katsete läbiviimiseks. Arendaja ja teadlaste vahel käib selle nimel tihe koostöö. Juhul, kui nõuded Euroopa liidus ja Eestis lähevad veel karmimaks, siis neid lisameetmeid on antud kasvandusele hea juurde lisada.

M.Paljak: Seire osas tekkis küsimusi. Leidsin aruandest lühendi CTD profiil, mis see täpsemalt on?

G.Martin: See on inglise keelne lühend, ehk elektrijuhtivus-temperatuur-sügavus profiil.

R.Kutsar: Lisame seire ossa sellekohase täienduse.

M.Paljak: Kui veekogul on mitu kasutajat, kuidas siis veekogu seire jaotakse?

G.Martin: See tuleb hiljem läbi arutada, kuna veekogum on väga suur, mis hõlmab Saaremaa rannikut ning Hiiumaa rannikut. Veekogumil on riiklik seire olemas, mis hindab Soela lahe seisundit, mitte Tagalahte eraldi. Projekti seire eesmärk peaks olema hinnata, mis mõju avaldab loodusele konkreetne projekt. Töös kasutatud kolm seire jaama võiks olla aluseks. Selle järgi tuleb ka seire programm üles ehitada. Muidugi kui teised arendaja ka liituvad, siis võiks teha koostööd hindamaks Tagalahe seisundit.

Kadri Tamm: Meil on veel Keskkonnaameti poolt üks ettepanek ajalise piirangu osas – vee-elustiku seiskohast võiks ehitustöid vältida lisaks aruandes välja toodud aegadele (mai-juuni) ka august-september, mis ei takistaks kalade kudemist.

R. Kutsar: Palun saatke täpsem ettepanek e-kirjaga, et saaksime sellega arvestada.

M.Paljak: Aruandes on viidatud meie poolt väljastatud loale kummaliselt, aga võiks otse viidata HELCOM-i nõuetele, sest HELCOM-i nõuded ei ole vahepeal muutunud, ega?.

R.Kutsar: Vaatame aruande selle pilguga üle ja teeme vajadusel otseviite.

M.Paljak: Praeguseks on toimunud muudatused keskkonnalubade taotluse osas ning nüüd saab taotlusi esitada läbi KOTKA süsteemi. Kas olete nõus esitama uue täiendatud taotluse KOTKA kaudu?

A.Ots: Jah, esitame KOTKA kaudu täiendatud loataotluse.

R.Kutsar: Arutelu kokkuvõtteks, üks ettepanek, mis on meieni mitteametlikult jõudnud, oleks korrigeerida RaisioAqua sööda käsitlust. Võtame aruandest vähemaks kasutatava sööda numbrilist arvutuskäiku väljaviidava N,P osas. Põhimõttena jääb Läänemerest pärit kalasööda kasutamine sisse. Lõpphinnang antakse ikka toruotsast väljuvate toitainete koormuste alusel.

Palve Keskkonnaministeeriumile, saata meile nädala lõpuks ettepanekud, kui neid siiski tekib või anda teada millal need laekuksid?

K.Anderson: Anname kirja teel teada.

Kesknõmme kalakasvatuse
keskkonnamõju hindamise ARUANDE avalik arutelu
9. detsembril 2019, algusega kell 15 Kihelkonna rahvamajas

	Nimi	Esindav asutus/institutsioon/isik	Kontaktandmed, E-POST (telefon)
1	Raim Kutsar	Hendrikson & Co	info@hendrikson.ee
2	Erika Kember	ME WATERCONSULTOO	ERIKALEMBER@GMAIL.COM
3	Andrus Ots	ÕSOL AQUAPARKS OÜ	INFO@AQUAPARKS.EE
4	Peter Poldma	ÕSOL HARVEST OÜ	PETERPOLDMA@GMAIL.COM
5	Lina Põsimägi	TTJA	lina.posimagi@ttja.ee
6	KATAR ANDERSON	KEM	KATAR.ANDERSON@ENVIR.EE
7	Henry Ots	ÕSOL HARVEST OÜ	HENRY@OSOLHARVEST.EE
8	Kalju Betim	esariin	50479751
9	Kuido Kartan	konsultant	kuido@swr.ee
10	LEMBIT OTS	keelandin spets	5278211
11	KADRI TAMM	KESKKONNAAHET	KADRI.TAMM@KESKKONNAAHET.EE
12	Melika Poljar	Keskkonnaharidus	Melika.Poljar@keskkonnaharidus.ee 5285392
13			
14			
15			
16			
17			
18			
19			
20			